

Књига месеца - Фебруар

ПИСАЦ И ПРИЧА

Стваралачка биографија Иве Андрића - Жанета Ђукић Перишић

У години прославе 120 година од рођења Иве Андрића, Жанета Ђукић Перишић написала је књигу о преплитању живота и дела нашег јединог нобеловца. Књига је, заправо, измењена и допуњена њена докторска дисертација.

Опште је познато да је Андрићев приватни живот био велика тајна, али је за њега владало и влада изузетно интересовање. Жанета Ђукић Перишић на почетку књиге у више наврата напомиње како је сам Андрић заступао становиште да биографија писца не би требало да буде предмет истраживања његових критичара и да је то наглашавао у скоро сваком интервјуу. Ипак, Жанета Ђукић Перишић напомиње: „Писац који је током целог живота, према сопственом признању, са нарочитом пажњом читао дневничке белешке, преписке, мемоаре и биографије великих стваралаца, упорно је одбијао да било која биографска чињеница може помоћи у разумевању његовог дела.”

Упркос томе, Жанета Ђукић Перишић латила се обимног истраживања и показала нам огромну сличност између пишевог живота и дела, говорећи о Андрићевом делу као о одразу проживљеног. Изузетно сликовито приказала нам је свој подухват цитирајући Данила Киша који се сећа рукотворина своје мајке, која је израђивала џемпере чудесне лепоте са увек новим и оригиналним шарама, али нико није могао да слуги колико се разнобојних петљи, преплета, чворова, парања и расплитања слило у њих. Ауторка наглашава да је управо тако она покушала да расклопи Андрићев стваралачки опус да га изврнемо и погледамо с налицја.

Сам обим књиге-преко 600 страна великог формата, довољно говори о величини подухвата. А једна напомена ауторке више говори о томе како би ову биографију требало схватити: „...никада не би требало изгубити из вида да уметност ретко настаје праволинијски и белодано из непосредних околности у којима се аутор налази. Да није

тако, не би било ни чаролије уметничког дела, које нас заноси непоновљивошћу и оригиналношћу свога бића.” Зорица Стојановић-Јанковић

Жанета Ђукић Перишић - биографија

Жанета Ђукић Перишић рођена је у Београду где је завршила основну школу, гимназију и Филолошки факултет - одсек за Светску књижевност. Магистрирала је такође на Филолошком факултету са темом "Лик Томе Галуса у делу Иве Андрића", докторирала на Филозофском факултету у Новом Саду тезом "Тематско-мотивски, идејни и поетички аспекти Андрићевог стваралаштва у биографском и историјском контексту".

Објавила је неколико књига и већи број радова из области теорије и историје књижевности. Говори руски, италијански, енглески и немачки.

Радила је као саветница у задужбини Иве Андрића у Београду.

На питање чиме Андрић привлачи толику пажњу Жанета Ђукић Перишић одговара:

"Претпостављам да је то зато што он у својим делима покушава и успева да хронички мирно и објективно, на темељу сазнања које му је пружио аналитички увид у давна историјска збивања, имплицитно укаже на универзалне, вечне, непроменљиве моделе понашања у људском друштву и константе људске природе. Главна питање Андрићеве поезике јесте однос према историји и могућност књижевне артикулације одређеног историјског искуства. Са извесне повесне дистанце, Андрић је разумео да историја, нарочито у превратничким обртима, своје енергије увек црпи на штету поједине људске судбине".

Наравно да једно уметничко дело најпре треба тумачити из њега самог, као да смо га нашли у боци на дну мора... Али, тај такозвани иманентни приступ, који је у потпуности маргинализовао личност уметника, прогласивши "смрт аутора", колико год био продуктиван, толико је, са друге стране испуштао из вида једно широко и богато поље-предкњижевни капацитет дела који је на овај или онај начин ударао специфичан печат делу. Ја сам у својој књизи покушала да, на нов начин, уз отклон од

позитивистичке искључивости, вратим занимање и за оно што делу претходи и да пратим како су елементи Анрићеве биографије, замаскирани, преобликовани, као путници са лажним пасошем, на мала врата, улазили у његово дело дајући му специфично обележје".